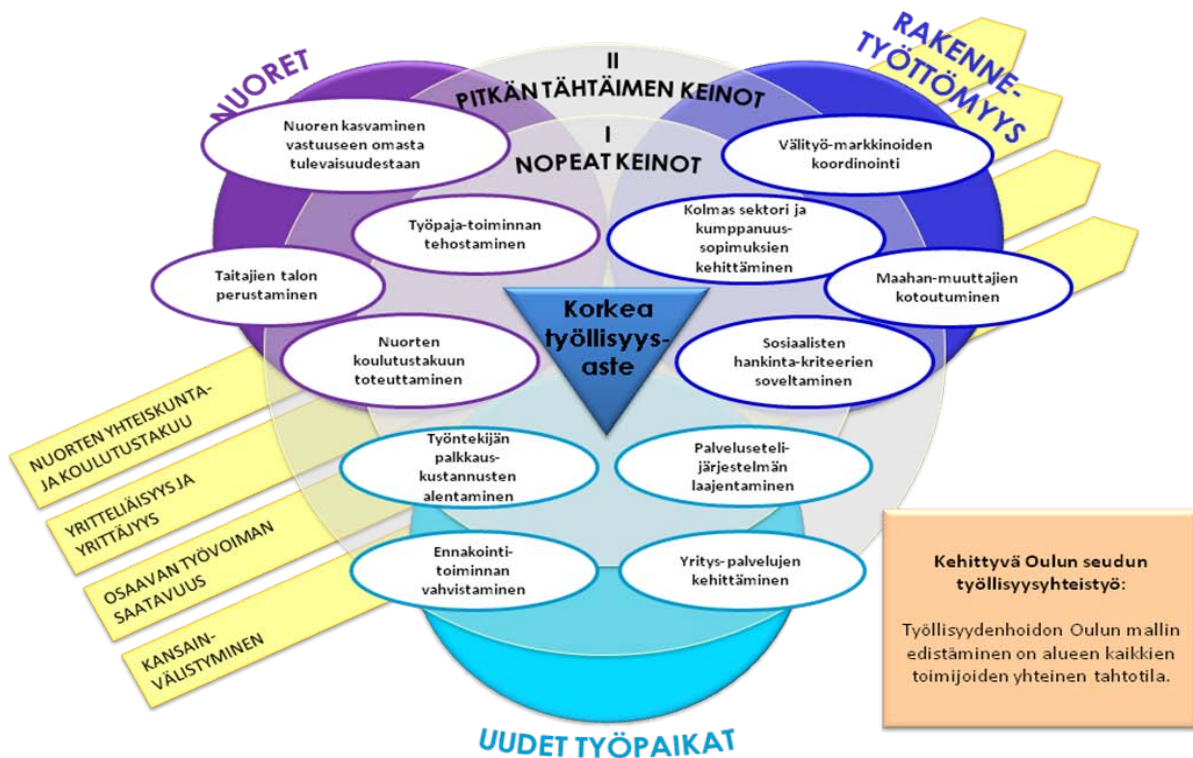

KOKO Oulun seutu: Työllisyyden hoidon Oulun malli-toimenpideohjelman toteuttaminen 2010-2013

Alueelliseen koheesio- ja kilpailukykyohjelman TTS
Hyväksytty seutuhallituksessa 13.01.2010

TEM 164:00/2008

KOKO:N TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2010

KOKO-alue: Oulun seutu

Hakija: Oulun kaupunki

Maakuntaliitto, jolta rahoitusta haetaan: Pohjois-Pohjanmaan liitto

OULUN SEUDUN KOKO

Oulun seudun KOKO :n alue on 225 000 asukkaan yliopisto- ja korkeakoulukeskuksena yritykseen, koulutus- ja tutkimus- sekä kehittämisorganisaatioineen koko Pohjois-Suomen aluekehittämisen vetovoimainen ydin - valtakunnan toinen osakeskus.

Oulun seudun väestörakenne on nuori ja työvoimaan tulee vuosittain enemmän uutta väkeä kuin sieltä poistuu. Tämän vuoksi erityisesti nuorisotyöttömyys on seudulla korkea. Oulussa laadittiin keskeisten toimijoiden yhteistyönä v. 2009 **Työllisyyden hoidon Oulun malli - toimenpideohjelma**, jonka tavoitteena on konkreettisin toimin vähentää työttömien määrää Oulun seudulla. Oulun seudun KOKO:n keskeinen sisältö vuosina 2010-2013 tulee olemaan työllisyysohjelman koordinointi ja 1-3 keskeisen kärkihankkeen toteuttaminen vuosittain.

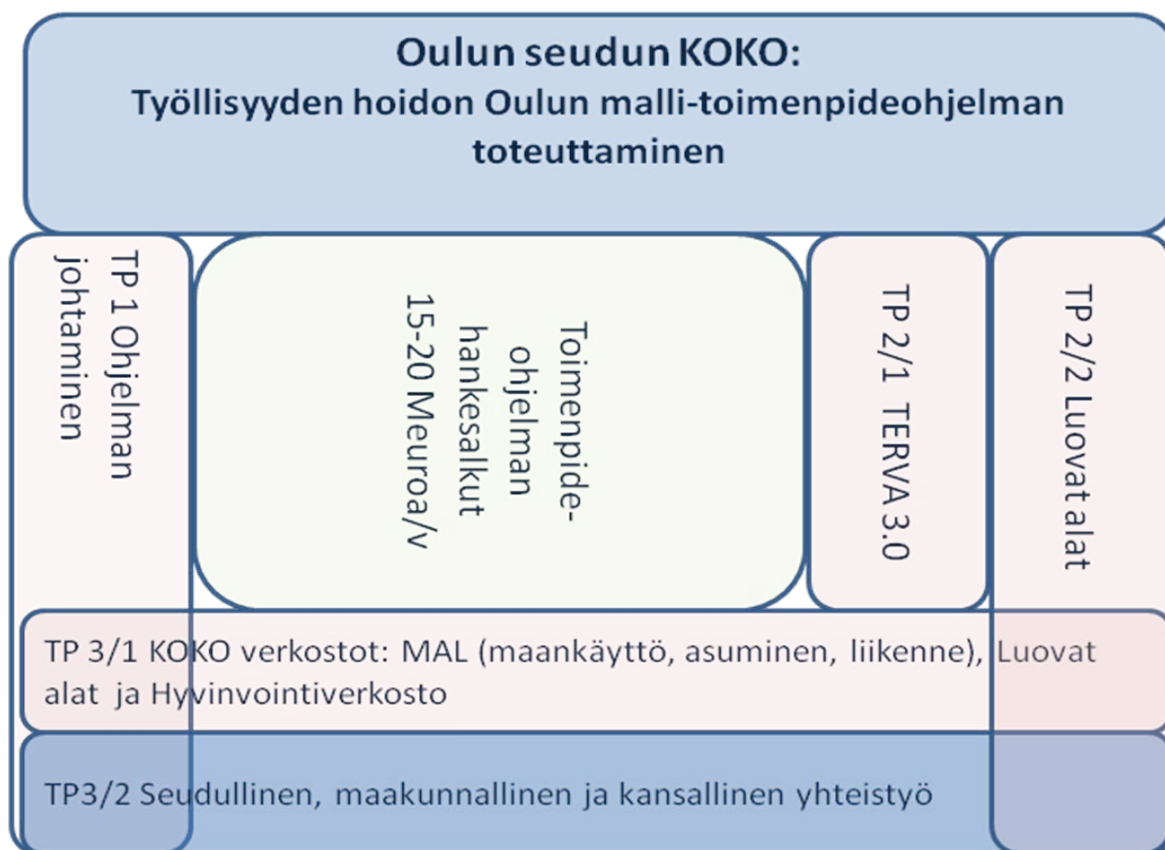
Oulun seudun KOKO –ohjelman tavoitteena on vahvana verkostona (yhteistyössä maakunnan liitto, TEM/aluehallinto) kehittää kumppanuutta valtion ja sen aluehallinnon kanssa niin, että valitut strategiset kehittämisen panostukset sisällytetään nykyistä ennakoivammin, sitovammin ja yksityiskohtaisemmin maakunnan suunnittelu- ja toteutusasiakirjoihin ja eri tulosneuvotteluihin ministeriöiden kanssa. Pohjois-Pohjanmaan seutukunnat jatkavat yhteistyötä maakunnallisen yhteistyöverkoston kautta.

Pohjois-Suomen alueen koheesion näkökulmasta Oulun seudun KOKO:on sisältyvät erilaiset verkostot, strategiat ja käytävät kuten esimerkiksi Perämerenkaariyhteistyö, Oulu-Kajaani – kehityskäytävä, Multipolis -verkosto, Oulu-Kokkola – kehitysvyöhyke, Barentsin alueen strategia toimivat työvälineinä, joiden avulla kehittämistoimenpiteitä voidaan levittää ja ottaa käyttöön maantieteellisesti laajalla alueella.

Suurten kaupunkiseutujen merkitys koko kansantaloudessa on keskeinen. Oulun seudun toimijat katsovat, että koheesio- ja kilpailukykyohjelma tukee suurten kaupunkien verkostoa. Verkoston puitteissa ja yhteistyössä valtion keskushallinnon kanssa sovelletaan kaupunkiseuduille kohdistuvia osaamista vahvistavia erityistoimia ja toisaalta alueellista koheesiota lujittavia – kullekin kaupunkiseudulle ominaisia – erityistoimia.

Mitkä ovat KOKO:n toimenpidekokonaisuudet ja toteuttamisen aikataulu vuonna 2010?

Oulun seudun koheesio- ja kilpailukyky- ohjelman keskeiset painopisteet on esitetty seuraavassa kuvassa:

Kuva 1: Oulun seudun KOKO:n toiminnan kaaviokuva

TP 1 Työllisyyden hoidon Oulun malli- toimenpideohjelman johtaminen

Tavoitteena työllisyyden hoidon strateginen johtaminen

Oulun seudun väestörakenne on nuori ja työvoimaan tulee vuosittain enemmän uutta väkeä kuin sieltä poistuu. Oulun vetovoimaisuuden takia nuorten muuttoliike Pohjois-Suomen osalta suuntautuu ensisijaisesti Ouluun. Tämän vuoksi erityisesti nuorisotyöttömyys on seudulla korkea. Oulussa laadittiin yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa v. 2009 Työllisyyden hoidon Oulun malli - toimenpideohjelma, jonka tavoitteena on konkreettisin toimin vähentää työttömien määrä Oulussa ja nostaa työllisyysastetta.

Työllisyydenhoidon Oulun malli –toimenpideohjelma kohdistuu nuorten työllisyyteen, rakenneyöttömyyteen ja uusien työpaikkojen syntymiseen. Kasvavalla Oulun kaupunkiseudulla tarvitaan uusia työpaikkoja ja palvelujen tuottamismalleja, jollaisille uudistuvassa kuntarakenteessa ja korkeassa työttömyydessä on kysyntää. Laajapohjaisella yhteistyöllä ja käynnistämällä sekä nopeavaikutteisilla hitaampia mutta pitkäkestoisilla ja rakenteiden kautta vaikuttavilla toimenpiteillä pystytään työllisyysohjelmalla parantamaan Oulun seudun työllisyyttä.

Oulun seudun osallistumisella koheesio- ja kilpailukykyohjelmaan haetaan tukea Oulun tulevaisuuden työllisyysohjelman toimenpiteiden käynnistämiseen ja niiden koordinointiin. Työhön pal-

kataan henkilö, joka vastaa sekä työllisyyden hoidon Oulun mallin että myös KOKO:n johtamisesta.

Ohjelmajohtaja vastaa työllisyyden hoidon Oulun malli – toimenpideohjelman kokonaiskoordinaatiosta ja yhteistyön järjestämisestä kaupungin eri hallintokuntien, kuntien, muiden työllisyyden hoitoon liittyvien tahojen, kuten yhdistysten ja aluehallintoviranomaisten kanssa.

Tavoitteena on muodostaa talousarvioprosessiin liittyvä päätettyjen strategisten linjausten mukainen työllisyyden hoidon ohjelmakokonaisuus, jossa on sovittu eri kohderyhmiä koskevat vastuut, yhteiset ohjelmaston tavoitteet, vuosittainen hankekokonaisuus resursseineen ja ohjelman seuranta. Toimenpideohjelman vuosittainen kustannusarvio työllistämismäärärahat mukaan lukien on n. 15-20 miljoonaa euroa. Toimenpideohjelman rahoitus koostuu työllisyyden hoitoon liittyvän kunta- ja valtion rahoituksen lisäksi erilaisesta muusta hankerahoituksesta.

TP 2 KOKO:n sisältyvät kärkihankkeet

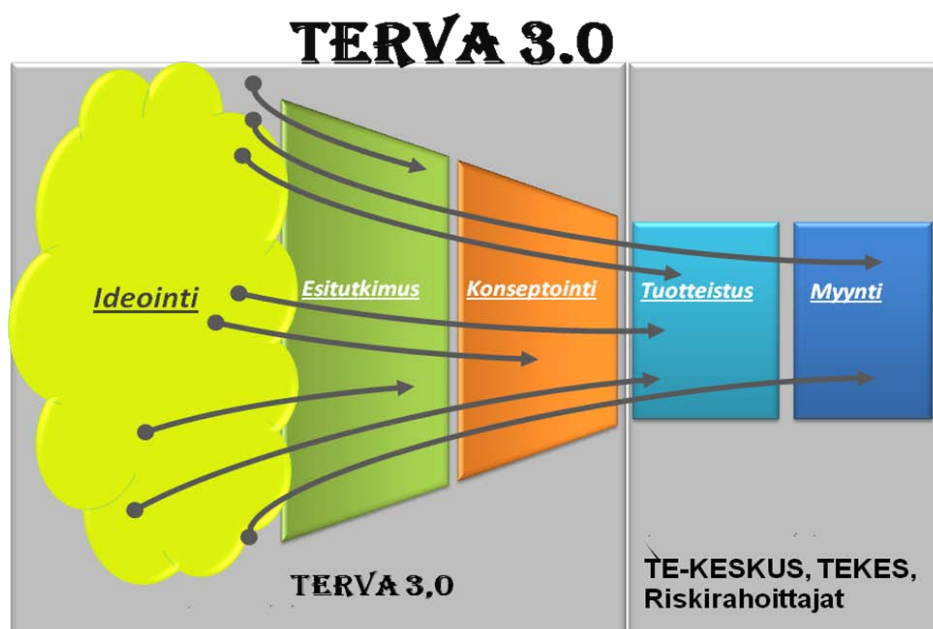
TP 2/1 TERVA 3.0

Oulun alueella, kuten myös kansallisesti ja kansainvälisesti talous ja sitä kautta työllisyys elää murrosvaihetta: Oulun seudulta on muutaman viimeisen vuoden aikana poistunut tuhansia teknologiatyöpaikkoja pääosin tuotannon puolelta. Viime aikoina vähenemä on alkanut kohdistua myös tutkimus- ja kehitystyöpaikkoihin, josta osoituksena on esimerkiksi Kemira Oyj ja Nokia Oyj:n yt- neuvottelut ja irtisanomiset. Työ- ja elinkeinoministeriöllä on valmius käynnistää erillinen rakennemuutosohjelma myös Oulun seudulla. Lisäksi Oulussa on keskeisenä ongelmana jo pitkään ollut korkea nuorisotyöttömyys. Myös akateemisen työttömyyden kasvu on nousussa tilanteessa, jossa korkeakouluista on perinteisesti siirrytty töihin isoihin yrityksiin tai julkiselle sektorille.

Terva 3.0:n toiminta-ajatus on luoda vaiheistettu toimintamalli:

- 1) Ideointivaihe, jossa työttömäksi jääviä ja irtisanoutumispaketin ottaneet ihmiset sitoutuvat prosessiin, jossa on mahdollisuus hankkia uutta osaamista ja koota monialaisia tiimejä, jotka selvittävät eri lähteistä tulevien ideoiden liiketoimintamahdollisuuksia. Kun tiimi on muodostunut ja potentiaalinen hanke on tunnistettu, siirrytään hanke seuraavaan vaiheeseen.
- 2) Esitutkimus ja konseptointivaihe, jossa tiimeille tarjotaan ketterä prosessi, fasilitetit ja yhteisö uusien monialaista osaamista edellyttävien tuotteiden ja palvelujen kehittämisen ja markkinoille viemisen tueksi. Tässä vaiheessa voidaan kehittää tuotteiden ja palvelujen prototyyppisiä ja niihin liittyviä liikeideoita ilman välitöntä yrittäjäriskiä yhteistyössä potentiaalisten asiakkaiden kanssa kansallisen PROTOMO-konseptin mukaisesti.
- 3) Liiketoiminnan käynnistämisen vaihe, jossa liiketoiminta käynnistyy ja uuden yrityksen kyseessä ollen se voi siirtyä esim. olemassa olevien hautomo- ym. palvelujen piiriin.

Terva 3.0:ssa haetaan uusia elinkeinopoliittisia toimia uudenlaisen liiketoiminnan luomiseksi: Toiminnan kohderyhmänä ovat työttömyysuhan alla olevat, työttömät, vastavalmistuneet, opiskelijat ja yritykset. Todennäköisin suurin kohderyhmä (100- 200 henkeä) on ensimmäisessä vaiheessa Nokia Oyj:stä pakettiin ottaneet/irtisanotut henkilöt. Terva 3.0:n toteutetaan kansallisesti (Tampere, Jyväskylä) käytössä olevan PROTOMO konseptin laajenuksena seuraavasti:

Kuva 2: Terva 3.0 kokonaiskonsepti

Kuva 3: Terva 3.0:n ideointi-, esitutkimus- ja konseptointivaiheen sisältö

Koska tavoitteena on toiminnan osallistujälähtöisyys ja yrittäjämäisyys, niin Terva 3.0 konsepti tullaan kokonaisuudessaan toteuttamaan kilpailutettuna ostopalveluna seuraavien työpakettien mukaisesti:

TP1 Hankkeen perusfasilitetit; tilat, työvälineet (rahoitetaan Pohjois-Pohjanmaan ELY keskuksen toimintaympäristötuella)

TP 2 Hankeen toiminnallinen sisältö; koordinointi ja yleisluontoiset palvelut tiimeille (rahoitetaan tämän hakemuksen turvin)

TP 3 Hankeen tukipaketit syntyville tiimeille kahdessa vaiheessa (rahoitetaan Pohjois-Pohjanmaan ELY keskuksen toimintaympäristötuella)

- idean liiketoimintapotentiaalin selvitys
- markkinatutkimukset, jakelukanavaselvitykset ja tuotteistuksen aloittaminen

Hankkeen organisaatio

Hanke on Oulun elinkeino liikelaitoksen hallinnoima KOKO:oon liittyvä alaprojekti. Hankkeen vastuullinen johtaja on Oulun elinkeinoliikelaitoksen johtaja Juha Ala-Mursula.

TP 2/2 LUOVAT ALAT

Hankkeen tausta ja tarve

Oulun seudulla on noin 800-900 TEM:n Luovien alojen kehittämisstrategian määritelmän mukaista luovien alojen yritystä. Uusia yrityksiä alalle syntyy vajaat 100 vuodessa. Yritykset ovat pääsääntöisesti mikroyrityksiä ja niiden yhteydet kehittäjäorganisaatioihin ja rahoittajatahoihin ovat useimmiten vähäiset.

Yritysten substanssiosaaminen omalla alallaan on yleensä hyvä, mutta kyky tuotekehitys-, palvelukehitys- tai kansainvälistymishankkeiden onnistuneeseen läpivientiin on puutteellista pääsääntöisesti heikohkon liiketoimintaosaamisen takia sekä ajankäyttöön liittyvien ongelmien takia.

Luovien alojen liiketoimintaosaamista on kehitetty vuoden 2008 alusta lähtien Ouluseutu yrityspalveluissa AKO-ohjelman rahoituksen turvin ja kansallisen Jalostamotoiminnan piirissä. Tulokset ovat olleet alustavasti lupaavia ja asiakasmäärät kasvavia.

Hankkeen kohderyhmä

Hankkeen kohderyhmänä ovat ne luovien alojen yritykset, joilla on liiketoiminnallisesti kiinnostava, pääsääntöisesti kv-markkinoille tähtäävä tuotekehityshanke tai palvelukonsepti. Monet niistä kuitenkin kaipaavat tukea oikean liiketoimintamallin löytämiseen, myynti- ja markkinointiverkoston luomiseen, markkinaselvitykseen ja rahoituksen löytämiseen kehittämishankkeelle.

Hankkeen tavoitteet ja mittarit

Projektin tavoitteena on löytää 30-60 yritystä, joista valikoituisi 15-20 toteutettavaa kehittämis- tai kansainvälistymishanketta. Hankkeiden kokonaisarvo olisi yhteensä 1 – 3 miljoonaa euroa.

Hankeorganisaatio

Hanke on Ouluseutu yrityspalveluiden (jatkossa Oulun elinkeino liikelaitoksen) hallinnoima KO-KO:oon liittyvä alaprojekti.

TP 3 SEUDULLINEN, MAAKUNNALLINEN JA KANSALLINEN YHTEISTYÖ

Oulun seudun KOKO –ohjelman tavoitteena on vahvana verkostona (yhteistyössä maakunnan liitto, TEM/aluehallinto) kehittää kumppanuutta valtion ja sen aluehallinnon kanssa niin, että valitut strategiset kehittämisen panostukset sisällytetään nykyistä ennakoivammin, sitovammin ja yksityiskohtaisemmin maakunnan suunnittelu- ja toteutusasiakirjoihin ja eri tulosneuvotteluihin ministeriöiden kanssa. Pohjois-Pohjanmaan seutukunnat jatkavat yhteistyötä maakunnallisen yhteistyöverkoston kautta.

TP 3/1 OSALLISTUMINEN KOKO -VERKOSTOIHIN

Oulun seutu tulee ottamaan osaa seuraavien KOKO -verkostojen toimintaan:

- 1) Hyvinvointiverkosto
- 2) Luovien alojen verkosto
- 3) MAL yhteistyö (pilotointiverkosto)

Kyseiset verkostot tukevat ja edistävät Oulun seudun KOKOn toimenpidekokonaisuuksia ja alueen strategisia toimenpiteitä. Oulun seutu ei ole kyseisten verkostojen vetäjä, mutta näkee roolin keskeisenä kyseisissä verkostoissa. KOKO –hyvinvointiverkosto kytketään kiinteästi maakunnan hyvinvointiohjelman toteuttamiseen ja koordinoitiin. Maakunnan hyvinvointiohjelmassa KOKO hyvinvointiverkoston toiminta kytkeytyy erityisesti yrittäjyys ja innovaatiokehittämisyhmän toimintaan, jossa ovat edustettuina maakunnan kaikki seutukunnat ja keskeiset toimijat. Kyseisen toimintalinjan koordinoinnista vastaa Ouluseudun yrityspalvelukeskus.

Tavoitteena on verkostoitumalla ja yhteistoiminnalla löytää keinoja tunnistettujen kehityshaasteiden ratkaisemiseksi, jakaa tietoa ja kokemuksia sekä hakea tavoitteellisesti yhdessä toteutettavia kokonaisuuksia. KOKOn resursseja käytetään verkostotoimenpiteisiin ja matkakuluihin.

TP 3/2 ALUEELLISET VERKOSTOT

Oulun seudun KOKO –ohjelman tavoitteena on vahvana verkostona (yhteistyössä maakunnan liitto, TEM/aluehallinto) kehittää kumppanuutta valtion ja sen aluehallinnon kanssa niin, että valitut strategiset kehittämisen panostukset sisällytetään nykyistä ennakoivammin, sitovammin ja yksityiskohtaisemmin maakunnan suunnittelu- ja toteutusasiakirjoihin ja eri tulosneuvotteluihin ministeriöiden kanssa. Pohjois-Pohjanmaan seutukunnat jatkavat yhteistyötä maakunnallisen yhteistyöverkoston kautta.

Pohjois-Suomen alueen koheesion näkökulmasta Oulun seudun KOKO:on sisältyvät erilaiset verkostot, strategiat ja käytävät kuten esimerkiksi Perämerenkaariyhteistyö, Oulu-Kajaani – kehityskäytävä, Multipolis -verkosto, Oulu-Kokkola – kehitysvyöhyke, Barentsin alueen strategia toimivat työvälineinä, joiden avulla kehittämistoimenpiteitä voidaan levittää ja ottaa käyttöön maantieteellisesti laajalla alueella.

Suurten kaupunkien verkosto

Suurten kaupunkiseutujen merkitys koko kansantaloudessa on keskeinen. Mikäli talous suurilla kaupunkiseuduilla näivettyy pitkäkestoisesti, ovat sen kerrannaisvaikutukset sekä alueellisesti että sosiaalisesti kestävämmät. Metropoliohjelman toteuttaminen on tärkeää koko maan talouden kokonaiskasvun kannalta ja sen tukemiseksi. Kaupunkipoliittisia erityistoimia tarvitaan yhtälailla myös muilla suurilla alueellisessa vetovastuussa olevilla kaupunkiseuduilla, kuten hallitusohjelmassa on mainittu.

Oulu ja Oulun seutu ovat mukana kehitteillä olevassa keskeisten innovaatiokeskittymien verkostossa yhdessä Turun, Tampereen, Jyväskylän ja Kuopion kanssa. Toimintaa jäsenetään yhdessä pääkaupunkiseudun kanssa. Tavoitteena on vahvistaa kansallisen kaupunkipolitiikan viitekehystä ja sen ohjausvaikutusta, konkretisoida kaupunkipolitiikan linjauksia, terävöittää suurten kaupunkien rooleja ja saada toiminnalle kansallisesti tunnustettu ja tunnustettu asemointi.

Oulun seudun toimijat katsovat, että koheesio- ja kilpailukykyohjelma tukee suurten kaupunkien verkostoa. Verkoston puitteissa ja yhteistyössä valtion keskushallinnon kanssa sovelletaan kaupunkiseuduille kohdistuvia osaamista vahvistavia erityistoimia ja toisaalta alueellista koheesiota lujittavia – kullekin kaupunkiseudulle ominaisia – erityistoimia. Tavoitteena kaupunkiverkoston toiminnalle on reagointiherkkyden lisääminen. Ennakoinnin vahvistaminen yhdessä maakuntaliittojen kanssa ja sen kytkeminen valtakunnalliseen viitekehukseen olisi tässä asiassa yksi keskeisistä toiminnoista. Toiminnan ydin v.2010 on yhteisten kannanottojen valmistelussa, toimintatapojen juurruttamisessa, aineistojen hankinnassa ja analysoinnissa. Edellä kuvattuihin toimintoihin varataan myös rahoitusta KOKOsta.

KOKON SEURANTA JA OHJAUS OULUN SEUDULLA

Oulun seudun seutuhallitus toimii KOKO –ohjelman ohjausryhmänä. Ohjausryhmä seuraa ohjelman toteuttamista sekä rahoittajan että seudun ohjelma- ja hankeseurantamallin mukaisesti tavoitteiden ja mittareiden toteutumista.

Liite 1: Työllisyyden hoidon Oulun malli-toimenpideohjelma

LIITE 2: KOKO:N TALOUSSUUNNITELMA VUODELLE 2010

Kustannusarvio 2010	euroa
A: Ohjelman yleiskulut	
Johtaminen ja koordinointi (palkkakulut, vuokra, matkat, hallinto, yleiskulut)	100 000
Muut yleiskulut (mm. viestintä)	
Kustannukset yhteensä	100 000
B: Ohjelman toteutuksesta syntyvät hyväksyttävät kustannukset toimenpidekokonaisuuksittain	
Toimenpidekokonaisuus 1/2 (fasiliteteille haetaan ELY-keskuksen rahoitusta)	200 000
Toimenpidekokonaisuus 2/2	100 000
Kustannukset yhteensä	300 000
TP 3 kustannukset sisältyvät osioon A ja TP 2/2	
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ A+B	400 000

Rahoitussuunnitelma 2010	euroa
Haettava rahoitus maakunnan kehittämisraha	200 000
Omarahoitusosuus	200 000
<i>josta kunnat, kuntayhtymät</i>	195 000
<i>josta yksityinen rahoitus</i>	5 000
RAHOITUS YHTEENSÄ	400 000

Rahoituksella palkattava henkilöstö	työpanos henkilötyökuukausina
Ohjelmajohtaminen	12
TP 2/2 Luovat alat	12